

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΓ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 23 ΜΑΡΤΙΟΥ 1935

ΑΡΙΘ. 12

Η ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΤΑΞΙΣ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

Φῶς, στερεώμα, ξηρά, βλάστησις.

Κατὰ τὴν Γένεσιν, ἡ γῆ ἦτο ἀόρατος καὶ ἀκατασκευάστος, διετέλει ἐν σκότει, φαίνεται δὲ ὅτι περιεβάλλετο ὑπὸ ὑδάτων. Ἐὰν τὴν κατάστασιν τῆς αὐτῆς ἀναγάγωμεν εἰς τὴν πρώτην μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς πλανητικῆς τῆς φάσεως περίοδον καὶ ἐὰν εἶχε ψυγῆ τόσον ὥστε νὰ μὴ ἀποδίδῃ παντάπασιν φῶς, τὰ περὶ αὐτῆς ἐν τῷ α' ἐδαφίῳ τοῦ Α' κεφ. τῆς Γενέσεως λεγόμενα εἶναι ὀρθότατα. Διότι ἐκ τῆς Γεωλογίας γνωρίζομεν ὅτι ἡ γῆ ἦτο πράγματι τότε ἀκατασκευάστος καὶ κενὴ προκειμένου περὶ τῆς ζωῆς, ἐνφ' πιθανῶς περιεβάλλετο ὑπὸ πυκνῆς μάζης νεφῶν καὶ ἀτμῶν ἱκανῆς νὰ παράγῃ σκότος.

Ὡστε ἡ Γένεσις ἀρχίζει μὲ ὀρθὴν ἀφετηρίαν. Καὶ ἐρωτᾶται πάλιν: πῶς ὁ συγγραφεὺς ἐγνώριζεν ὅλα αὐτά;

Ταῦτα, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀρχικὴν κατάστασιν τῆς γῆς.

Ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὸ φῶς.

Τὸ πρῶτον βῆμα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γῆς ἦτο, κατὰ τὴν Γένεσιν, ἡ εἰσαγωγή τοῦ φωτός. Καὶ εἶνε τοῦτο σαφές, διότι τὸ φῶς ἀναφέρεται κατ' ἀνάγκην εἰς τὸ σκότος τοῦ προηγούμενου στίχου, τοῦτο δὲ πάλιν εἰς τὴν γῆν. Ἡ Γένεσις οὐδὲν λέγει περὶ τοῦ ἂν τὸ φῶς ὑπῆρχε πρῶτον εἰς ἄλλα μέρη τοῦ σύμπαντος, διότι ὁμιλεῖ περὶ τῆς γῆς μόνον· ἐν τῇ ἀναπτύξει δ' αὐτῆς τὸ φῶς—τὸ ὅποιον ἐν τῇ φύσει πάντοτε συνδυάζεται μὲ θερμότητα—θὰ ἔπρεπε προφανῶς νὰ δημιουργηθῇ πρῶτον. Διότι ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτῶνται αἱ μεταβολαὶ ἐν τῇ θερμοκρασίᾳ, ἐξ ὧν οἱ ἀνεμοὶ, τὰ νέφη καὶ ἡ βροχή· αὐτὸ δέ, ἐξ ἄλλου, προμηθεύει τὴν φυσικὴν δύναμιν τὴν ἀναγκαίαν διὰ τὴν ζωὴν τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων. Ὡστε ὀρθῶς ἡ Γένεσις θέτει τὸ φῶς ὡς τὸ πρῶτον βῆμα τῆς δημιουργίας.

Ἡ πηγὴ δὲ τοῦ φωτός τούτου κατὰ τὴν ἀρχικὴν αὐτῆς περίοδον εὗρίσκετο εἰς τὸ νεφέλωμα, ἀπὸ τοῦ

ὅποιον εἶχεν ἀποχωρισθῆ ὁ πλανήτης μας. Ἦτο λοιπὸν διάχυτον εἰς τὸ ἀπειρον διάστημα, ἀντὶ νὰ ἦνε συγκεντρωμένον ὅπως τὸ τοῦ σημερινοῦ ἡλίου· κατὰ πᾶσαν δὲ πιθανότητα ἔφθασε μέχρι τῆς γῆς διὰ βαθμιαίας διαλύσεως τῶν νεφῶν. Ἐφ' ὅσον δὲ ὑπῆρχεν ἀκόμῃ ὄλον πρὸς τὸ ἐν μέρος τῆς ἐξελισσομένης γῆς, θὰ ἐπηκολούθουν αἱ ἐναλλαγαὶ τοῦ φωτός καὶ τοῦ σκότους, περὶ ὧν ἡ ἀφήγησις ὁμιλεῖ καὶ αἱ ὅποιοι ἦσαν πρότερον ἄγνωστοι.

Τὸ ἐπόμενον στάδιον ἦτο ὁ σχηματισμὸς τοῦ στερεώματος διὰ τοῦ διαχωρισμοῦ τῶν ἄνω ὑδάτων (τῶν νεφῶν) ἀπὸ τῶν κάτω (τῶν θαλασσῶν). Ἡ ἰδέα τινῶν ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῆς Γενέσεως διὰ τοῦ στερεώματος νοεῖ τὸν κυανοῦν θόλον τοῦ οὐρανοῦ, τὸν ὅποιον ἐφαντάζετο ὡς μεταλλικὴν πλάκα ἢ θόλον συγκρατοῦντά τινα τῶν ὑπεργείων ὑδάτων, εἶνε δυσπαράδεκτος, διότι τοιοῦτος θόλος δὲν θὰ διήρει τὰς θαλάσσας ἀπὸ ἄλλων ὑδάτων ἐφ' ὅσον δὲν ἐγγίξει τὰς θαλάσσας, ἀλλ' ὑπέρκειται αὐτῶν εἰς πολλῶν μιλίων ἀπόστασιν.

Ἐπὶ πλέον δέ, τὸ στερεώμα ἀπεκλήθη οὐρανός, ἡ αὐτὴ δὲ λέξις, καίτοι χρησιμοποιεῖται εἰς διαφόρους ἐννοίας, μεταφράζεται περαιτέρω ὡς ἀἴρη ὅπου ὁ λόγος περὶ τῶν πτηνῶν, μὲ τὴν αὐτὴν δὲ ἐννοίαν ἀναφέρεται καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου δὲν εἴμπορεῖ νὰ σημαίνῃ ἄλλο τι. Ἐνταῦθα λοιπὸν τὸ στερεώμα σημαίνει τὸν ἀέρα, τὴν ἀτμόσφαιραν. Καὶ λέγεται μὲν περαιτέρω (Γεν. ζ', 11) ὅτι κατὰ τὸν κατακλυσμὸν «οἱ καταρράνται (ἑβρ. αἱ πύλαι,) τοῦ οὐρανοῦ ἠνεώχθησαν», ὅπερ ὑποβάλλει τὴν ἰδέαν στερεοῦ στερεώματος, ἀλλ' ἡ ἔκφρασις δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῇ κατὰ λέξιν, ὡς δὲν δύναται νὰ ἐκληφθῇ κατὰ λέξιν ὁ (ἐν Ἰωβ λη', 8—11) λόγος περὶ πνυλῶν τῆς θαλάσσης· ἐφ' ὅσον ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι πᾶσα ἐμφάνισις νέφους δὲν θὰ ἐσήμαινε καὶ κατακλυσμὸν (Γεν. θ', 14), εἶνε φανερόν ὅτι ὁ λόγος περὶ κατακλυσμοῦ προερχομένου ἀπὸ τὰ νέφη καὶ ὄχι ἀπὸ ἔκχυσιν ἐκ στερεᾶς ἐπὶ τῶν νεφῶν ὕδαταποθήκης. Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἐπὶ τοῦ στερεώματος τοποθέτησιν τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης (α', 14) ὁ συγγραφεὺς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοῇ ὅτι προσηλώθησαν

εις τὸ στερέωμα, ἀφοῦ ἡ σελήνη μεταβάλλει τὴν θέσιν της ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἥλιον καθ' ὅσον τρόπον συχνὰ συμβαίνει καὶ μὲ τὴν Ἴριδα ἐν σχέσει μὲ τὴν νεφέλην ἐν τῇ ὁποίᾳ λέγεται ὅτι τίθεται («τὸ τόξον μου τίθημι ἐν νεφέλῃ», θ', 13). Βεβαίως ἡ ὑπαρξίς των ἐν τῷ στερεώματι δὲν θά ἦτο ὀρθή, ἐὰν ὑπὸ τοῦτο ἐνοεῖτο μόνον ὁ ἀήρ· ἀλλ' ἡ λέξις ἐδῶ χρησιμοποιοῦται ἐν εὐρυτέρᾳ ἐννοίᾳ περιλαμβανούσῃ καὶ τὸν ἀέρα καὶ τὸ ἐπέκεινα διάστημα, τοῦ μὲν πρώτου καλουμένου συνήθως στερεώματος (6—8), τοῦ δὲ δευτέρου στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ (14—17), νοουμένης οὕτω διαφορᾶς τινος μεταξύ των. Ἄλλως τε καὶ σήμερον κοινῶς χρησιμοποιούμεν τὴν λέξιν οὐρανός κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον: ὁμιλοῦμεν περὶ τῶν νεφῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ περὶ τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ. Οὕτω, κατὰ τὴν ἀρχικὴν τοῦ ἐννοίαν, τὸ στερέωμα τὸ ὁποῖον διαχωρίζει τὰς θαλάσσας ἀπὸ τὰ ἀνώτερα ὕδατα (τὰ νέφη) σημαίνει πάντως τὸν ἀέρα. Ἡ τάξις δέ, καθ' ἣν τὸ στερέωμα ἐτέθη μετὰ τὸ φῶς καὶ πρὸ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων, εἶνε προφανῶς ὀρθή.

Μεταβαίνομεν κατόπιν εἰς ἄλλο σπουδαῖον σημεῖον, ἦτοι τὴν ἐμφάνισιν τῆς ξηραῖς. Κατὰ τὴν Γένεσιν, δὲν ὑπῆρχε πάντοτε ξηρὰ ἐπὶ τῆς γῆς, διότι ἦτο ἐξ ἀρχῆς κεκαλυμμένη ὀλόκληρος ὑπὸ ὑδάτων. Καὶ κατὰ τὴν ἐπιστήμην, οὕτω πιθανῶς θά εἶχε τὸ πρᾶγμα: ἡ γῆ ἀρχικῶς περιεβάλλετο ἀπὸ ὑδατομεθῶς βαθυμεθῶς συμπακνομένων καὶ σχηματίσαντας ἐν εἶδος παγκοσμίου ὠκεανοῦ. Ὅταν δὲ ἡ ἐπιφανεία τῆς γῆς ἀπέβη ἀνώμαλος συνεπειὰ τῶν ἐπιγενομένων σεισμικῶν, τὸ ὕδωρ θά συνηθροίσθη εἰς τὰς κοιλάδας σχηματίσαν οὕτω τὰς θαλάσσας καὶ θά ἐνεφανίσθη οὕτω ἀλλαχού ἡ ξηρὰ. Πῶς ὅμως ἦτο δυνατὸν νὰ γνωρίζῃ ὅλα αὐτὰ ὁ συγγραφεὺς τῆς Γένεσεως; Ἐκ τῆς σημερινῆς ὄψεως τῆς φύσεως οὐδὲν ὑπάρχει πού νὰ υποβάλλῃ τὴν ἰδέαν ὅτι κάποτε δὲν ὑπῆρξε ξηρὰ: ἐὰν δὲ τοῦτο ὑπῆρξεν εἰκασία του, αὕτη ἦτο, πρᾶγματι, ἀξιοσημείωτος: ἀποβαίνει δ' εἰς περισσότερον ἐκπληκτικὴν ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι, ἐνῶ εὐκόλως δύναται τις νὰ σχηματίσῃ παράστασιν τῆς γῆς ἄνευ ὕδατος, δύσκολον εἶνε νὰ φαντασθῇ ἕκτασιν ὕδατος μὴ περιβαλλομένην ὑπὸ ξηραῖς.

Ἀκολουθεῖ ἔπειτα ἡ βλιάσις ἐπὶ τῆς ξηραῖς κατὰ τὰς τρεῖς τῆς κατηγορίας: τὴν βοιάνην (χλόην), τὸν χόρτον καὶ τὸ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν (δένδρα) ἢ μνημόνευσις δ' αὐτῶν ὡς ἐμφανισθέντων μετὰ τὸ φῶς, τὸν ἀέρα καὶ τὴν ξηρὰν καὶ πρὸ τῆς τῆς ἐμφανίσεως τῶν ζώων μαρτυρεῖ περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς ἀφηγήσεως. Θὰ ἠδύνατο ἕως νὰ χαρα-

κτηρισθῇ ὡς δυσκολία τὸ ὅτι οὐδεμία τῶν κατηγοριῶν τούτων ἦτο πλήρης πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν μετ' αὐτὴν περιόδων. Οὕτω π.χ. φυτὰ τινὰ καὶ δένδρα ἐνεφανίσθησαν πολὺ μετὰ τὴν πρώτην γένεσιν τῶν ἰχθύων καὶ τῶν πτηνῶν, ὡς καὶ ἰχθύες τινὲς καὶ πτηνὰ μετὰ τὴν γένεσιν τῶν χερσαίων ζώων. Ἡ δυσκολία ὅμως αὐτὴ ὀφείλεται: εἰς τὸ ὅτι τὰ εἶδη ταῦτα ὑπεραφθονοῦν, ἐνῶ ἢ ἐν τῇ Γένεσει τάξις των εἶνε ἡ πλησιεστέρα πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Διότι: ἂν ὁ συγγραφεὺς τὰ ἀνέφερεν ὡς γεννηθέντα κατὰ τὴν τάξιν φέρ' εἶπειν, : φυτὰ-ζῶα-πτηνὰ-ἰχθύες, θά ἔσφαλλε: ὡς τοποθετήσας ὅμως αὐτὰ κατὰ τὴν τάξιν: φυτὰ-ἰχθύς-πτηνὰ-ζῶα, ἐπλησίασε περισσότερο πρὸς τὴν ἀλήθειαν. (W. T.)

Ἡ ΑΓΙΑ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ

Λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ σχετικῆς συνομιλίας μετὰ τοῦ διακεκριμένου στοματολόγου ἱατροῦ κ. Κ. Ἀραβαντινοῦ ἠσχολήθη μᾶλλον προχείρως εἰς τὴν ἔρευναν τῶν κατὰ τὴν Ἀλεξανδρινὴν Μάρτυρα Ἀπολλωνίαν, ἣτις τὰ μάλιστα παρὰ τοῖς Λατίνοις τιμωμένη, ὡς ἡ προστάτις τῆς ὀδοντιατρικῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ὀδοιτρογούτων καθόλου, ἐορτάζεται παρ' αὐτοῖς τὴν 9ην Φεβρουαρίου. Μοναδικὴν περὶ ταύτης πληροφορίαν ἔχομεν ἐν τῷ 41ῳ κεφαλαίῳ τοῦ ε' βιβλίου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ Εὐσεβίου «περὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς Ἀλεξανδρείας μαρτυρησάντων», ἐν ᾧ περιέχεται ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τοῦ Διονυσίου τοῦ Μεγάλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας (247—265) πρὸς Φάβιον ἐπίσκοπον Ἀντιοχείων, ἐν ᾧ ἐξιστοροῦνται οἱ ἀγῶνες τῶν κατὰ τὸν διωγμὸν τοῦ Δεκίου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μαρτυρησάντων. Ἐν τῷ ἀποσπάσματι τούτῳ τοῦ Διονυσίου περιλαμβάνεται ἡ ἐξῆς πληροφορία περὶ τῆς ἁγίας Ἀπολλωνίας:

«Ἀλλὰ καὶ τὴν θαυμασιωτάτην τότε παρθένον πρεσβυτιν Ἀπολλωνίαν διαλαβόντες, τοὺς μὲν ὀδόντας ἀπαντας κόπτοντες τὰς σιαγόνας ἐξήλασαν, πυρὰν δὲ νήσαντες πρὸ τῆς πόλεως ζῶσαν ἠπέλουον κατακαύσειν, εἰ μὴ συνεκφωνήσαιεν αὐτοῖς τὰ τῆς ἀσεβείας κηρύγματα. ἡ δὲ ὑποπαραιτησαμένη θραχὺ καὶ ἀνεθεῖσα, συντόνως ἐπήδησεν εἰς τὸ πῦρ καὶ καταπέφλε κταί.»¹

Ἐκ τῆς ἀθηναϊκωτάτης ταύτης καὶ ἐντελῶς συγχρόνου πληροφορίας ἐξάγεται ὅτι κατὰ τὸν ἐπὶ Δεκίου διωγμὸν (περὶ τὸ τέλος τοῦ 248 ἢ τὰς ἀρχὰς τοῦ 249) μεταξύ ἄλλων ἀπέθανεν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ γηραιὰ παρθένος Ἀπολλωνία, (ἐκ τοῦ τοιοῦ

1. Παρ' Ed. Schwarz σ. 256-57.

του χαρακτήρισμού οὐδαμῶς συνάγεται ὅτι πρόκειται περὶ διακονίσης τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρέων), ὑποστάτα τὸ φοβερὸν μαρτύριον τῆς κατακοπῆς τῶν σιαγόνων αὐτῆς καὶ τῆς ἐκριζώσεως τῶν ὀδόντων τῆς, τοῦ ὁποῦ ἐπιηκολούθησεν ὁ ἐπὶ τῆς πυρᾶς ἐκούσιος αὐτῆς θάνατος πρὸς ἀποφυγὴν ἀρνήσεως τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως.

Ὁ τρόπος τοῦ θανάτου τῆς ἁγίας Ἀπολλωνίας οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν αυτοκτονίαν, ἀλλὰ τὸναντίον, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ ἱερός Ἀδγουστίνος (De civitate Dei, I. 26) τιμᾶται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὡς εὐπρόσδεκτος πρὸς τὸν Θεὸν θυσία, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς δι' αὐτοῦ ἐπιτυχανομένης ἀπολυτρώσεως σώζεται ἡ τῆς πίστεως ἀκεραιότης καὶ ἀγνότης.

Ὡς ἐλέχθη ἤδη ἡ ἁγία Ἀπολλωνία τιμᾶται ἰδιαζόντως ὑπὸ τῆς παπικῆς ἐκκλησίας, ἥτις ἐφορᾷ τὴν μνήμην αὐτῆς τὴν 9ην Φεβρουαρίου. Ἀπὸ μακροῦ δὲ διὰ τὸ εἶδος τοῦ μαρτυρίου αὐτῆς θεωρεῖται αὕτη ὡς ἡ προστάτις τῆς ὀδοντοϊατρικῆς ἐπιστήμης, ταύτην δ' ἐπικαλοῦνται καὶ οἱ ἐκάστοτε ὀδονταλγοῦντες. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ μεγάλη αἰθουσα τῆς ὀδοντιατρικῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων κοσμεῖται διὰ θαυμασίας εἰκόνας αὐτῆς καὶ ἄλλα παρεμφερῆ ἰδρύματα διὰ τῶν εἰκόνων καὶ ἀγαλμάτων τῆς. Ἐν Ρώμῃ ὑπῆρχεν εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν ναὸς ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Ἀπολλωνίας εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὁποῦ ἀπέμεινε σήμερον ἡ μικρὰ Piazza Sant Apollonia. Ἐν τῇ λατινικῇ ἀγιογραφίᾳ ἡ ἁγία Ἀπολλωνία παρίσταται εἴτε κρατοῦσα τὸ ἀγροῖκον ὄργανον διὰ τοῦ ὁποῦ τῆς ἀπεσπᾶσθησαν οἱ ὀδόντες¹, εἴτε προσδεμένη ἐπὶ κορμῷ δένδρου ἢ κίονος καὶ ὑφισταμένη τὸ μαρτύριον τῆς ἐκριζώσεως τῶν ὀδόντων τῆς διὰ παρομοίου ὄργανου ὑπὸ τοῦ δημίου τῆς².

Ἄξιον πολλῆς περιεργείας εἶνε ὅτι ἐνφ' ἡ μάρτυς αὕτη, ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς πατρίδος αὐτῆς (ἐλέγη ὅτι ἔζη καὶ ἐμαρτύρησεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ) φαίνεται, ἦτο ἑλληνίς, καὶ ἐνφ' τσαύτης ἐν τῇ Δύσει ἀπολαμβάνει τιμῆς, ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ εἶνε, ἐξ ὅσων γνωρίζω, ἀγνωστος, μηδαμῶς ἀναφερομένη εἰς τὰ μαρτυρολόγια καὶ τοὺς δόξους τῶν ἁγίων, οὐδ' ἐν αὐτῷ τῷ Συναξαριστῇ*.

Ἐσχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἂν ἡ Ἐκκλησία μας καὶ δὴ

1. Πρὸς. Λειτουργικὸν χειρόγραφον τοῦ 16' αἰῶνος τῆς σουλλογῆς τοῦ Dr. Lacronique ἐν Παρισίοις.

2. Πρὸς. γνωστὸν πίνακα τοῦ περιφήμου ζωγράφου τῆς ἀναγεννήσεως Guido Reni, ἄλλοτε ἐν τῇ πινακοθήκῃ τοῦ Δουκῆ τῆς Ὀρλεάνης ἐν Παρισίοις.

* Σημ. Συντ. Ἐν τῇ (ρωσ.) ὀρθοδόξῳ Θεολογ. Ἐγκυκλοπαίδειᾳ (Πετρούπ. 1900, Α') ἡ ἁγία ἀναφέρεται ὡς μαρτυρήσασα ἐπὶ Δελίου, μετὰ τῆς προσθήκης ὅτι κατὰ τοὺς μέσους χρόνους ἐθεωρεῖτο θεραπεύουσα τὴν ὀδονταλίαν.

τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας! ἀποκαθίστα εἰς τὴν δημοσίαν λατρείαν τὴν τιμὴν τῆς μνήμης τῆς σεβασμίας μάρτυρος καὶ δὴ, ὡς παρὰ λατίνοις, ὡς τῆς προστάτιδος τῆς ὀδοντοϊατρικῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ὀδονταλγούντων, οἵτινες δύνανται ἀμυδρῶς πως καὶ σήμερον, παρὰ τὴν θαυμαστὴν ἐξέλιξιν τῆς ὀδοντοϊατρικῆς, νὰ ἀντιληφθῶσι τὸ φοβερὸν τοῦ μαρτυρίου τῆς ἀδικηθείσης ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας ἱερομάρτυρος³.

ΑΜΙΑΚΑΣ Σ. ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ

Καθηγητὴς τοῦ Κανονικοῦ Διαιτοῦ
ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ

1. Πᾶσαι αἱ ἐορταὶ ἀνέκαθεν καὶ ἐν ἀρχῇ εἶχον τοπικὸν χαρακτήρα καθιερωθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ὑπεθυμίζω τὴν παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ ἐκκρεμοῦσαν πρότασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Χ.Α.Ν. περὶ καθιερώσεως ἐορτῆς τῆς ἐν τῷ ναφ παραστάσεως τοῦ Ἀωδουκαίου τοῦ Ἰησοῦ, ἥτις τόσην σημασίαν θὰ ἔχη διὰ τὴν νεολαίαν! Ἄς μὴ θεωρεῖται δὲ τοῦτο ὡς κακὸς νεωτερισμὸς, διότι πρόκειται ἀπλῶς περὶ συνεχείας τῆς παραδόσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

2. Πρὸς. Ἐυσεβίου Ἐκκλ. Ἱστορία VI. 41.

Acta Sanctocum, Febr. 9.

La Légende dorée, ἔκδ. pr. J. De Wyzcwa, Paris 925 σελ. 152, 3. J. Kirsch—St. Apollonia, ἐν The Catholic Encyclopedia I. 617. J. Wessler, Κατάλογος εἰκόνων, σχεδίων, ἀγαλμάτων κλπ. τῆς ἁγίας Ἀπολλωνίας (σουηδιστὴ) Stockholm 1923.

W. Brück. Das Martyrium der heil. Apollonia. Berlin 1915 μετ' ἐκτυπώσεως 100 εἰκόνων τῆς ἁγίας, κ. ἄ.

G. Dagen. Histoire de l' art dentaire en France. Paris.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ἐπάρχουν πολλοὶ σήμερον οἱ διῆσχυριζόμενοι, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς δὲν λέγει τίποτε περὶ ἐργασίας καὶ δὲν συνδέεται οὐδόλως ἢ διδασκαλία τοῦ μετ' αὐτῆς. Δὲν εἶναι ἀνάγκη θεοαίως νὰ εἴπωμεν, ὅτι οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν θέσιν ταύτην δυνατὸν μὲν νὰ ἔχουν ἀρκετὰς ἄλλας κοινωνιολογικὰς γνώσεις, πλὴν ὅμως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ φωρῶνται ἀγνοοῦντες τὸ πνεῦμα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Τὸ θεῖον ἐκεῖνο ἀξίωμα τοῦ νόμου τῆς Π. Διαθήκης, δι' οὗ ἐκ μέρους τοῦ Δημιουργοῦ ἀποκαλύπτεται εἰς τὸν πρωτόπλαστον τὸ «ἐν τῷ ἰδρώτι τοῦ προσώπου σου φαγεῖ τὸν ἄρτον σου», δὲν σημαίνει ἄλλο τι, εἰμῆ, ὅτι ἡ ἐργασία ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἐξ αἰτίας τῆς παρακοῆς πεσόντα ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ ἄνθρωπον ὡς μέσον οὐ μόνον συντηρήσεως, ἀλλὰ καὶ ἀπολυτρώσεως συνάμα. Τὸ περὶ ἐργασίας τοῦτο πνεῦμα τοῦ θεοῦ τούτου ἀξιώματος, διήκον διὰ μέσου τοῦ παλαιοῦ νόμου καὶ φθάνον εἰς τὸν νέον νόμον τῆς «χάριτος», δίδει—δύναται τις νὰ εἴπῃ—αἰώνιον κύρος εἰς τὸν σύνδεσμον τοῦ Χριστιανισμοῦ μετὰ τῆς ἐργα-

σίας. Καί ἀληθῶς, Ἡ ρήτρα ἐκείνη τοῦ θεανθρώπου Ἰησοῦ, δι' ἧς ἀποκαλύπτεται, ὅτι: «ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρας ἐστίν», καθὼς καὶ ἡ ἄλλη ἐν ἧ' τονίζεται, ὅτι «ὁ ὕψος τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει πρὸς τὴν κεφαλὴν κλίσην», συνδεόμενα μετὰ τῆς ὑψηλῆς ἀποφάνσεως τοῦ ἔθναποστόλου Παύλου τοῦ διακηρύττοντος πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς, ὅτι «εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι μηδὲ καὶ ἐσθιέτω», δίδουν ἀσφαλῶς τοιαύτην θέσιν καὶ ἀξίαν εἰς τὴν ἐργασίαν, ὥστε αὕτη νὰ δύναται ἀναμφισβητήτως ν' ἀποτελῇ μίαν ἀπὸ τὰς πλέον θεμελιώδεις καὶ ἀδαμαντίνους ἀρχὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Δὲν θὰ ἦτο ἐπίσης περιττὸν νὰ τονίσωμεν, ὅτι οὐχὶ μόνον εἰς ὀλίγας περιπτώσεις, ἀλλὰ εἰς πᾶσαν ἐκδήλωσίν του ὁ Χριστιανισμὸς, ἀπὸ τῆς πρώτης συστάσεώς του ἕως τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, ἀπεκάλυψε πρὸς ὅλον τὸν κόσμον διὰ μέσου τῆς δράσεως τῶν σοφῶν πατέρων καὶ τῶν ἄλλων ἐκπροσώπων καὶ διδασκάλων του, ὅτι ἡ ἐργασία εἶναι τι τὸ ἀναποσπάστως συνδεδεμένον μετὰ τὴν ζωὴν τοῦ χριστιανοῦ ἀνθρώπου. Καὶ δὲν ἦτο δυνατόν βεβαίως, λόγῳ τῆς ἀπολυτρωτικῆς καὶ σωτηριώδους ἀποστολῆς του, ἄλλως νὰ ὀμιλήσῃ ὁ Χριστιανισμὸς περὶ ἐργασίας, διότι αὕτη ἀποτελεῖ διὰ πάντα ἄνθρωπον οὐ μόνον προσευχὴν πρὸς τὸν Πλάστην, ἀλλὰ καὶ τὸ μέσον δι' οὗ ἐπιτυγχάνεται πᾶν ὅ,τι ἄγιον, ὑψηλόν, ὠραῖον, ἀξιόπρεπές καὶ ὠφέλιμον.

Ἡ τιμίαι ἐργασία, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι αὕτη, ἔστω καὶ ἡ ταπεινότερα, εἶναι «ἡ καλλιτέρα συμβολὴ παντὸς ἀνθρώπου πρὸς ὅ,τι ἀποτελεῖ τὸ ὠραιότερον στόλισμα καὶ τὸν εὐγενέστερον τίτλον». Διὰ τῆς ἐργασίας, πνευματικῆς ἢ χειρωνακτικῆς, ἐπιτυγχάνεται διὰ πάντας, εἴτε ἄνδρες εἴνε οὔτοι, εἴτε γυναῖκες, «τὸ πρώτιστον καὶ μέγα κεφάλαιον» τῆς προσόδου καὶ εὐδαιμονίας αὐτῶν καὶ δίδεται ἡ καλλιτέρα ὠθησις πρὸς ἠθικὴν αὐτῶν τελειοποίησιν.

Ἐντεῦθεν εὐνόητον, ὅτι διὰ τὸν Χριστιανισμὸν ἡ ἀργία εἶναι «ἡ μήτηρ πάσης κακίας», «ἡ πανουργίας μήτηρ», ἐκείνη ἣτις φέρει τὸν φθόνον, τὴν κλοπὴν, τὰ ποικιλώδη ἄλλα κακὰ καὶ πάθη, καὶ ἐν τέλει τὴν ἠθικὴν κατὰπτωσιν, τὸν ἐξευτελισμὸν καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν ἀνθρώπων, δι' οὗ καὶ οὐδόλως εἶναι ἀνεκτὴ καὶ παραδεκτὴ. Ὁ Χριστιανισμὸς, ὡς ἄλλως τε καὶ ἡ ἱστορία του μαρτυρεῖ, διδάσκει καὶ ὑποστηρίζει, ὅτι διὰ τῆς ἐργασίας καὶ μόνον διὰ τῆς ἐργασίας—τῆς θεμιτῆς καὶ ἠθικῆς ἐννοεῖται—ἀποκτᾷ νόημα ἡ ζωὴ εἰς πᾶσαν ἐκδήλωσίν της καὶ ἐπέρχεται ἡ ποθητὴ εὐδαιμονία.

Δὲν ἀποτελεῖ, λοιπόν, διὰ τὸν Χριστιανισμὸν ἡ ἐρ-

γασία δευτερεύον ἢ καὶ περιττὸν τι διὰ τὴν ἐπικράτησίν του ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων, διότι οὗτος, ἐὰν εἶναι ἡ θρησκεία τοῦ πνεύματος, τῆς ἀγάπης, τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καθόλου, εἶναι: ἐξ ἴσου καὶ ἡ θρησκεία τῆς ζωῆς, τῆς ἐργασίας, τῆς δράσεως καὶ τῆς προσόδου εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ἐν γένει ἀνάπτυξιν τῶν γραμμάτων, τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν, δι' ὧν εὐδοκίμοι καὶ ἐκπολιτίζονται: τὰ άτομα καὶ αἱ κοινότητες.

Θὰ ἦτο εὐχρῆς ἔργον ἐὰν εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν καθ' ἣν μαίνονται αἱ ἀνατρεπτικαὶ καὶ ἀναρχικαὶ θεωρίαι ἐλάμβανεν ὁ Χριστιανισμὸς διὰ τῶν ἐκσταχοῦ Ἐκκλησιῶν του ἐνεργότερον μέρος εἰς τὴν ἀπὸ τῆς χριστιανικῆς πλειοῶς ἐξήγησιν τοῦ προβλήματος τῆς ἐργασίας, διότι: οὐ μόνον θὰ ἐπήρχετο ἡ ἐπιθυμητὴ συνεργασία τῶν πάντοτε σχεδὸν συγκρουσμένων ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν, ἀλλὰ καὶ θὰ καθίστατο ἡ ἐργασία τὸ κέντρον, πέριξ τοῦ ὁποίου ὄχι πλέον διαπληκτισμοί, πάθη καὶ μίσση θὰ ἠγείροντο, ἀλλὰ, ἀπ' ἐναντίας, εὐφρόσυνοι αἶνοι καὶ ὕμνοι πρὸς τὸν Δημιουργόν.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ

[6]

Ἄνάλογος τῆς ἀξίας του ταύτης ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν τιμὴ. Σύγχρονοί του καὶ μεταγενέστεροι, ἀπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου μέχρι τοῦ καλυβίτου μοναχοῦ, ἐξεφράσθησαν πάντοτε περὶ τοῦ Νικοδήμου μετ' εὐλαβείας καὶ θαυμασμοῦ. Ἀρκούμαι νὰ ἀναφέρω ἐνταῦθα τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Νικοδήμου ὑπὸ τοῦ ἀκαμάτου καὶ διαπρεποῦς Ἑλληνος λογίου μακαρίτου Κωνσταντίνου Σάβα «Ἡγ», λέγει, «ὁ μακάριος Νικόδημος τὸν τρόπον ἀπλοῖς καὶ ἀνεξίκακος, τὸ ἦθος γλυκὺς καὶ χαρίεις, ἀκτῆμων καὶ λιάν ἀπερίσπαστος. Εἰς τοσοῦτον δὲ ἤλασε μνήμης, ὥστε καὶ ὅλα κεφάλαια ἀπεστήθιζε τῆς Γραφῆς, ῥητῶν ἐδάφια τε καὶ σελίδας, καὶ πλείστας μαρτυρίας τε καὶ γνώμας πατέρων, ὧν καὶ τοὺς τόπους τῶν λόγων καὶ τόμων ἀνεπισφαλῶς ἐκ μνήμης ἐγίνωσκεν. Ὅθεν πρεπόντως ὁ Νικόδημος κατατάσσεται μεταξὺ τῶν λογιωτέρων τοῦ καιροῦ του, πάντων ὑπέρτερος κατὰ τὴν φιλοπονίαν καὶ χαλκέντερος ἀναδειχθεὶς, τὰ δὲ πολυάριθμα αὐτοῦ συγγράμματα οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν εἰς τὴν κραταίωσιν τῆς ὀρθοδοξίας, ὠφελείας ἀνυπολογίστου τοῦ ἡμετέρου

«Ἐθνους πρόξενα γενόμενα»¹. Ἐπληρώθη τοιοῦτο-
τρόπως ἡ εὐχή, τὴν ὁποίαν κάποτε δι' ἐπιστολῆς
εἶχε δώσει πρὸς τὸν Νικόδημον ὁ ἐξάδελφός του
Μητροπολίτης Εὐθείου Ἰερόθεος, γράφων· «ἔρω-
μένον σε διατηροῖ ὁ Κύριος, ἀναβάσεις ἱερᾶς ἐν τῇ
καρδίᾳ διατιθέμενον, ἐκ δυνάμεώς τε εἰς δύναιμι
πορευόμενον, καὶ ὄλω πήχει, ἧ λέγεται, Βασιλικῶ,
τοῖς ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενον, ἕως ἄν, κατὰ τὸν
Ἰσαὰκ προβαίνων, «μέγας γένῃ σφόδρα» καὶ κατα-
λάβῃς τῶν ἐφετῶν τὸ ἀκρότατον»².

Θὰ ἦτο ἔλλιπής ἡ σκιαγραφία αὕτη τοῦ Ναξίου
μοναχοῦ, ἂν παρελίπομεν νὰ κάμνουμεν μνείαν μιᾶς
ἄλλης ἀξιωματικῆς ἀρετῆς αὐτοῦ. Ἡ φιλογένεια
καὶ ἡ εὐρυτέρα φιλοπατρία τοῦ Νικοδήμου, ὁ ἔν-
θεος αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ζῆλος
διακρυφίως κηρύσσεται διὰ τῶν ἔργων του. Ἀλλὰ
τὸ σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἐπικαλοῦμαι ἰδίᾳ τὴν στιγ-
μὴν αὐτὴν τὴν προσοχὴν ὑμῶν εἶναι ἡ συμπάθειά
του πρὸς τὴν γενέτειραν. Ἐπὶ Μητροπολίτου Παρα-
ναξίας Νεοφύτου Λαχωβάρη³, ἀνδρὸς ζηλωτοῦ καὶ
πολλαχῶς εὐργέτου τοῦ τόπου τούτου, ἔγεινε κατα-
γραφὴ τῶν ἐνοριῶν τῆς πόλεως Νάξου, μὲ κατάλο-
γον τῶν ἐνοριτῶν ἐκάστης. Ἡ λαμπρὰ αὕτη ἐργα-
σία εἶχε καταχωρηθῆ εἰς τὸν μὴ ὑπάρχοντα δυστυ-
χῶς ἤδη ἐν Νάξῳ Κώδικα τῆς Παναγίας τοῦ Χρι-
στοῦ τῆς Πιάτσας⁴, μετεγρᾶφη δὲ κατόπιν εἰς τὸν
Κώδικα Α' τοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ Νάξου. Εἰς
τοῦς ἐνοριακοὺς λοιπὸν τούτους Καταλόγους δὲν
μνημονεύεται ὄνομα Ἀντώνιος Καλλιβούρτζης, ὄ-
νομα τοῦ πατρὸς τοῦ ἡμετέρου Νικοδήμου. Ἀναφέ-
ρεται ὁ Πιέρρος Καλλιβούρτζης εἰς τὸν κατάλογον
τῆς ἐνορίας τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς τοῦ Μπούργου.
Νομίζω ὅτι ἐκ τούτου δύναται νὰ συναχθῆ ὅτι ὁ πα-
τήρ τοῦ Νικοδήμου ἦδη πρὸ τοῦ 1780 εἶχεν ἀποθάνει.
Ἄν εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰς τὸ προμνημονευθὲν ἐπίδικον
κιβώτιον ὑπάρχει ἀλληλογραφία τοῦ Νικοδήμου, ὑπο-
θέτω ὅτι θὰ διαλευκάνῃ τὰ σημεῖα ταῦτα τοῦ οἰκογε-
νειακοῦ του βίου, ἵσως δὲ λύσῃ ἡμῖν καὶ τὴν ἀπορίαν
τίς ὁ ἐν ἔτει 1819 μνημονευόμενος ὡς συνδρομητὴς
διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Νέου Συναξαριστοῦ Ἀντώνιος
Καλλιβούρτζης, καθὼς καὶ ὁ αὐτόθι ἐπίσης μνημονευ-
όμενος Πιέρρος Καλλιβούρτζης. Κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε

ἐνδείξεις τίποτε δὲν συνέδεε τὸν ἀσκητὴν Νικόδημον
μὲ τὴν γενέτειράν του Νάξον παρὰ ὁ πατριωτικὸς
δεσμός. Καὶ ὁμοίως, χάρις εἰς αὐτόν, ἐν μέσῳ τῆς ποι-
κίλης ἀσχολίας καὶ τοῦ ἐρημικοῦ του βίου ἐιενθυ-
μεῖτο τὴν Νάξον, ἐνεθυμεῖτο δὲ αὐτὴν διὰ τῶν ἔρ-
γων, γινόμενος οὕτω καὶ ἐν τούτῳ παράδειγμα εἰδι-
κώτερον τῶν ξηνητευόμενων Ναξίων. Πῶς θὰ ἠδύ-
νατο ἕνας μοναχὸς ὡσὰν τὸν Νικόδημον νὰ δεῖξῃ
τὴν στοργὴν του πρὸς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα ;
Ἐναμφιβόλως «ἐκ τῶν ἐνότων καὶ τὸ κατὰ δύνα-
μιν». Τὴν ἀξίαν εἰς τοιαύτας περιστάσεις τὴν δίδει ἡ
προαίρεσις καὶ ὄχι ἡ ποσότης. Διὰ τὴν Μονὴν τοῦ
Μεγάλου Χρυσοστόμου συνέταξε λαμπρὸν Παρα-
κλητικὸν Κανόνα εἰς τὸν πανηγυριζόμενον Ἁγίον
μας. Εἶναι ἀκόμη ἀνέκδοτος καὶ εἶναι ἀξιαί τιμῆς
αἱ κατὰ καιρὸν ἀπλοῖκαὶ Μοναχαί, αἱ ὁποῖαι διετή-
ρησαν αὐτόν ὡς κειμήλιον. Συνέγραψεν ἐπίσης
ὑπὲρ τῆς αὐτῆς Ἱερᾶς Μονῆς «Λόγον ἐγκωμιαστικὸν
εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων τοῦ ἐν Ἁγίοις
Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου». Ὁ λό-
γος οὗτος ἐξεδόθη τῷ 1902 ἐν Νάξῳ ὑπὸ τοῦ πρῶην
γυμνασιάρχου Νικολάου Μαλαγαρδῆ καθηγητοῦ
τότε τῶν ἐνταῦθα φραγκικῶν σχολῶν. Ὁ ἐκδότης
εἶναι ἐπαίνου ἀξίος, ὅχι μόνον διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν
εὐλάβειαν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ ὁσίου Νικοδήμου,
ἀλλὰ καὶ διότι τὸ προῖον τῆς εἰσπραξέως διέθεσεν
ὑπὲρ τῆς καὶ τότε ὅπως καὶ τώρα, οἰκονομικῶς πι-
σχύσεως Μονῆς. Διὰ νὰ λαμπρύνῃ τὴν πανηγύριν τῆς
Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Κυριακῆς συνεπλήρωσε τὴν
ἀτελεῖ Ἀσματικὴν Ἀκολουθίαν αὐτῆς, τὴν ὁποίαν
ἐπλούτισε καὶ μὲ θαυμάσιον Ἐγκωμιαστικὸν Ἐπι-
μνημα. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο, ἰδιόχειρον τοῦ Νικο-
δήμου, ὅπως καὶ ὅτι ἔστειλεν ἐδῶ, διετήρησεν ὡς
κόρην ὀφθαλμοῦ ὁ καὶ μέχρι τοῦδε ὡς Κέρβερος
ἀγρυπνῶν ἐπὶ τῆς συντηρήσεως τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας
Κυριακῆς σεβάσμιος συμπολίτης ὑμῶν κ. Δημήτριος
Ἀποστόλου Χρύσης. Συνέταξεν ἐπίσης τὴν Ἀσματι-
κὴν Ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων Θεοδοσιῶν, χάριν τῆς
ἐδῶ πανηγύρεως, μὲ βιογραφικὰ Ἐπιμνηματα ἀμ-
φοτέρων. Τὰ ἔργα ταῦτα μὲ ἠξίωσεν ἡ θεία χάρις
νὰ ἐκδώσω προπέρουσι. Χάριν τοῦ πανηγυρίζοντος
ἐπίσης ἁγίου Θαλασσαίου εἰς τὸ πλησίον ἡμῶν δμῶ-
νυμον χωρίον συνέταξεν Ἀκολουθίαν καὶ Ἐπι-
μνημα, ἐκδοθὲν πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὑπὸ τινος δημο-
διδασκάλου Ταῦτα τὰ μέχρι τῆς στιγμῆς γνωστά.
Εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῆς πό-
λεως Νάξου σφύζεται «Κατάστιχον δωρητῶν καὶ ἀ-
φιερωτῶν τοῦ ναοῦ» συνταχθὲν κατ' ἐπιταγὴν τοῦ
Μητροπολίτου Νεοφύτου, μόλις ἀπὸ τοῦ 1805, ἀλλ'

1. *Κωνσταντίνου Ν. Σάθα*, Νεοελληνικὴ φιλολογία.

Ἐν Ἀθήναις, 1868 σελ. 625-26.

2. *Νικόδημον*, μοναχοῦ Ἀγιορείτου, Συμβουλευτικὸν
Ἐγχειρίδιον. Ἐν Ἀθήναις 1885 ἐκδ. β' σελ. 8.

3. 1780-1811.

4. Ἀνευρέθη ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῷ εἰρημένῳ ναῶ μόνον ἐν
φύλλον.

ἀτυχῶς μὴ συνεχισθέν. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ δὲν λείπει τὸ ὄνομα τοῦ Νικοδήμου Καλλιβουρτζη. Τί ἄλλο θὰ ἠθέλομεν, ἵνα διαπιπτώσωμεν τὴν πλήρη πατριωτισμοῦ καρδίαν τοῦ ἡμετέρου ὁσίου μοναχοῦ ;

(Συνεχίζεται)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Πολιτική καὶ θρησκεία.

Ἐἴτε λίαν ἐνδιαφέροντα ὅσα ἐπὶ τῇ ὀγδοηκονταπενταετηρίδι τοῦ σοφοῦ προέδρου τῆς Τσεχοσλοβακικῆς δημοκρατίας Mazaryk ἐγράφησαν καὶ περὶ τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων τοῦ διασήμου ἐπὶ σοφία καὶ πολιτικότητι συγχρόνου παλιτικοῦ τούτου ἀνδρός. Τοῦτο δέ, διότι εἰς τὰ ἔργα του ὁ Mazaryk ἔστρεψε καὶ εἰς τὸ θρησκευτικὸν πρόβλημα ὄλην τὴν προσοχήν, ἧς ἄξιοι εἶνε τοῦτο, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν πλειονότητα τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν. Δὲν ἀπαιτεῖ τις, βεβαίως, παρ' αὐτῶν ἐξιδιασμένην σπουδὴν τοῦ θρησκευτικοῦ φαινομένου ἀπὸ τῆς θεωρητικῆς καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς του πλευρᾶς. Πάντως ὁμως, ἔφ' ὅσον ὁ πολιτικὸς ἀναλαμβάνει νὰ κυβερνᾷ λαούς, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶνε ἀπλῶς πολῖται τοῦ κράτους μὲ ὠρισμένας πολιτικὰς πεποιθήσεις μόνον, ἀλλὰ καὶ μέλη Ἐκκλησίας καὶ θρησκευόντα ἄτομα, δὲν πρέπει νὰ μένη ἀδιάφορος πρὸς μίαν τόσον θεμελιώδη ἐκδήλωσιν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, τοῦλάχιστον ἀπὸ τῆς πρακτικῆς αὐτῆς ἀπόψεως ὡς ἠθικὸν παράγοντος σπουδαιότατον εἰς τὰς κοινωνικὰς τῶν ἀνθρώπων σχέσεις. Δὲν κείται λοιπὸν ἔξω τῆς πολιτικῆς σκοπιμότητος ἢ ὑπὸ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν γνώσιν τῆς θέσεως, τὴν ὁποίαν κατέχει τὸ μὲν ἢ θρησκεία ἐν τῇ ψυχῇ καὶ τῇ ζωῇ τῶν πολιτῶν, τὸ δὲ ἢ Ἐκκλησία ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὡς παράγων σπουδαίας δυνάμεως, ἀσκούσης ὠρισμένην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν αὐτῶν καὶ τῶν ομάδων. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην βαθύτερον κατενόησαν ὅσοι τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, ἐκ παιδῶν τυχόντες θρησκευτικῆς ἀνατροφῆς ἢ ἀνδρωθέντες ἐν κοινωνίᾳ, ἐν ἧ ὁ θρησκευτικὸς παράγων ἐκτιμᾶται προσηκόντως, μετέχον ἐνεργῶς τοῦ θρησκευτικοῦ βίου τῶν πολιτῶν, αὐτοὶ πολλὰκις ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς των θέσεως δίδοντες τὸν τόνον εἰς τὴν θρησκευτικὴν πλευρὰν τῆς ζωῆς τῶν ὑπ' αὐτῶν κυβερνωμένων λαῶν.

Ὁ Mazaryk

Αἱ θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις τοῦ Mazaryk μαρτυροῦνται καὶ εἰς ὅλα μὲν τὰ ἔργα του, μάλιστα δ' εἰς τὴν περὶ Ἀντικτονίας μονογραφίαν του καὶ εἰς τὸ ἔργον του περὶ τοῦ Κοινωνικοῦ προβλήματος. Μίαν αἰτίαν τῆς πρὸς τὴν ζωὴν περιφρονησεως τῶν αὐτοκτόνων ὁ Mazaryk ἐνορᾷ ἐν τῷ γενικῷ ἐκφυλισμῷ καὶ ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῆς ἀτομικῆς θρησκευτικῆς πίστεως. Ὅθεν προκύπτει πόσον ἐξέτιμα τὴν ἀξίαν τῆς ἀτομικῆς θρησκείας καὶ τὴν ὁμαδικὴν δύναμιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος, παρεχούσης εἰς τὸν ἄνθρωπον στερεὸν ἠθικὸν ἔρεισμα καὶ ὀπλιζούσης αὐτὸν νὰ ἀντισταται νικηφόρως κατὰ τῶν στοιχείων τῆς ἀταξίας καὶ τῆς διαλύ-

σεως, τὰ ὁποῖα περιέχει ὁ νεώτερος πολιτισμός. Ἐν τῷ δευτέρῳ ἐκ τῶν προμηθιμονευθέντων ἔργων του ὁ Mazaryk εἰς τὴν ἀμυντικὴν καὶ σωτηριώδη δραστηκότητα τῆς θρησκείας προσθέτει καὶ ἐνεργητικὴν καὶ δημιουργικὴν δύναμιν. Αἱ αὐτὸν τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα δὲν ἔγκειται κατ' οὐσίαν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῶν ἠθικῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς, ἀλλ' ἀποτελεῖ μᾶλλον ἠθικὸν πρόβλημα, πρόβλημα ἠθικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν αὐτῶν καὶ τῶν διαάδων. Ἐφ' ὅσον δὲ ἐν τῇ θρησκευτικῇ σφαίρᾳ ὁ θρησκευτικὸς παράγων εἶνε ὁ γοιμώτερος καὶ ὁ καριοισικώτερος, δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀμελήται οὗτος ἰδία ὅταν πρόκηται περὶ τῆς κοινωνικῆς ἠθικῆς. Ὑπάρχει, κατ' αὐτὸν, ἐσωτερικὴ συγγένεια μεταξὺ τῶν ἐκ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας προδόντων ἠθικῶν παραγγελμάτων τῆς κοινωνικῆς ἠθικῆς καὶ τῶν κοινωνικῶν ἀξιώσεων τοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμματος. Ἐπιτέθεν ὁ Mazaryk ἀποκρούει τὴν θεωρίαν τοῦ ἱστορικοῦ ἔθιμου ὡς καὶ τὴν περὶ τοῦ ἀγῶνος τῶν τάξεων, ἔνεκα δ' ἀκριβῶς τῶν δύο τούτων θεωριῶν ἀντιτίθεται πρὸς τὸν μαρξιστικὸν σοσιαλισμόν. Ρῆσεις ὁποῖαι αἱ ἀκόλουθοι: «Εἶνε ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ κοινωνία ἄνευ πίστεως» «ἡ πίστις εἶνε τὸ ἔψιστον ἀπαραίτητον εἰς τὸν φυσιολογικὸν ἄνθρωπον» «εἶνε ἀδύνατον νὰ ζῆσιν τις ἄνευ πίστεως» «θρησκεία ἢ μηδενισμός», — χαρακτηρίζουν σαφῶς ὁποίαν ἀξίαν ὁ Mazaryk ἀποδίδει εἰς τὸν θρησκευτικὸν παράγοντα. Ὁ Mazaryk ἦτο πρότερον καθολικός, εἶτα δὲ ἐγένετο εὐαγγελικός, διότι τὸ φύσει ἀντιαπολυταρχικὸν πνεῦμά του δὲν ἠείχετο τὰς κοσμικὰς ἀπολυταρχικὰς τάσεις τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας, ἧς ἐπέκρινε τὸ θεολογικὸν σύστημα κυρίως κατὰ τὰς πολιτικὰς αὐτοῦ συνεπείας.

*

Ἡ τεχνικὴ ἐπιτροπὴ τῆς ἐν Ἰσπανίᾳ «Ὁμοσπονδίας τῶν φίλων τῆς ἀγωγῆς» προσέκαλεσε τὸ παιδαγωγικὸν τμήμα τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας νὰ καταστήσῃ δημοσίᾳ γνωστοὺς τοὺς λόγους, δι' οὓς ὑποστηρίζει τὴν συνεκπαίδευσιν τῶν φύλων, διὰ νὰ τοὺς ἀναιρέσῃ, φρονούσα ὅτι ἡ μεικτὴ ἐκπαίδευσις ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ ἀθρησκος ἐκπαίδευσις συμπαρασκευάζουν τὰς λαϊκὰς μάζας εἰς ἐπανάστασιν.

*

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς γερμανικῆς Κολωνίας καρδινάλιος Schulte διεκήρυξεν ὅτι εἶνε πλέον καιρὸς, ὅπως οἱ γερμανοὶ πολιτικὴ ἡγέται ὁρίσουν τὴν στάσιν των ἀπέναντι τοῦ «νεο-παγανισμοῦ», τὸν ὁποῖον κηρύττουν διάφοροι ἐπιφανεῖς γερμανοὶ, διέταξε δὲ τοὺς κληρικούς του νὰ ἀναγνώσουν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος διεμαρτυρίαν κατὰ τοῦ ἡγέτου τῶν νέων εἰδωλολατρῶν Haueer διὰ μίαν διάλεξιν του. Ἐν ταύτῃ ὁ Haueer ὁμολογεῖ ὅτι ἀνέμενον ἕως τοῦδε μόνον τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τοῦ Saar διὰ νὰ προβῇ εἰς τὴν διακήρυξιν τῆς ἀνάγκης τῆς καταργήσεως τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας εἰς πάντα τὸ γερμανικὰ σχολεῖα καὶ τὰ πανεπιστήμια. Ἐπειδὴ δὲ ἐβεβίωσεν ὅτι ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Führer, ὁ σεβ. ἀρχιεπίσκοπος ἐθεώρησεν ἐπιβεβλημένον νὰ προσκαλέσῃ τὴν γερμανικὴν κυβέρνησιν νὰ προβῇ εἰς ἐπισήμους δηλώσεις ἐπὶ τοῦ πράγματος.

Δέν εἶνε ἄσχετον πρὸς τὸ προηγούμενον σημεῖωμα τὸ γεγονός δι' εἰς τινὰ νέα γερμανικά ἡμερολόγια μεγάλης κυκλοφορίας, ὡς π. χ. τὸ «German Workers' Almanac», αἱ χριστιανικαὶ ἐορταὶ ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ ἐορτῶν σχετιζομένων πρὸς τὴν παλαιὰν τῶν ἐθνικῶν γερμανῶν μυθολογίαν. Οὕτω π. χ. ἀντὶ τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων ἐσημειώθη ἡ «Γέννησις, τοῦ Baldur Φωτὸς καὶ ἡ ἔλευσις τοῦ Jul-παιδός», καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ἡ ἀποτροπιστοτέρα ὁμοῦ καινοτομία ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τῶν μεγαλοαρχιεπισκοπιῶν ὑπῆρξεν ἡ ἀντικατάστασις τῆς Μεγ. Παρασκευῆς διὰ τῆς «Μνήμης τῆς σφαγῆς τῶν 4.500 σαξόνων ὑπὸ Καρόλου τοῦ Κροσώλου», ἤτοι τοῦ Μεγάλου Καρόλου. Τὰ ἡμερολόγια ταῦτα εἶνε εὐρύτατα διαδεδομένα: τὸ γερμανικὸν ἐργατικὸν μέτωπον τῶν Nazi (Nazi Deutsche Arbeitsfront) εἶχε κυκλοφορήσει 4.000.000 ἀντιτύπων τοῦ German Workers' Almanac.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ, ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος συνήλθε κατὰ τὴν λήξαν ἑβδομάδα εἰς τὰς δύο τακτικάς συνεδριάσεις.

— Ληξιάσης τῆς προθεσμίας καθ' ἣν συμφώνως τῷ νόμῳ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κ. Σωφρόνιος ἔδει νὰ προσελθῆ καὶ ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὡς μέλους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, μὴ προσελθόντος δὲ αὐτοῦ, προσελήθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἰωακείμ ὡς μέλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος τὴν ἐσπέραν τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας ὠμίλησε περὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου «Οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι».

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κεφαλληνίας ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ὅτι ἀπέλυσε νομίμως καὶ κανονικῶς τῶν ἐφημεριακῶν αὐτοῦ καθηκόντων τὸν ἐφημέριον Σβορώνων ἀιδεο. Ἱερέα Ἀλέξανδρον Σβορώνον, ὡς ἀπολέσαντα ἔντελῶς τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φωκίδος ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ, ὅτι εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ τέως ἡγουμένου τῆς ἱ. μονῆς Βαρνακάβης διώρισεν τὸν ἱερομόναχον Θεοδοσίον Θεοδορακόπουλον, σύμβουλον δὲ αὐτῆς τὸν μοναχὸν Ἄνθιμον Μιχαλόπουλον ἀντὶ τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Κυριαζῆ.

— Ὁ αὐτὸς Σεβ. Μητροπολίτης Φωκίδος προέτεινε πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τὴν συγγώνευσιν τῆς γυναικείας ἱ. μονῆς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος μετὰ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, ἀμφοτέρων τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ Μητροπόλεως.

— Ἐπίσης καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως προέτεινε τὴν ἀπόσπασιν τῆς ἱ. μονῆς Μπούρας ἀπὸ τῆς ἱ. μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου καὶ τὴν ἐνωσιν αὐτῆς μετὰ τῆς ἱ. μονῆς Ἀμπελακίων.

— Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος πεπραγμένων τῆς ἐν Μυτιλήνῃ θρησκευτικῆς ἀδελφότητος ἡ «Εὐσέβεια» πληροφοροῦμεθα ὅτι τὸ λαμπρὸν τοῦτο σωματεῖον εἰσῆλθεν ἤδη εἰς τὸ 8ον ἀπὸ τῆς συστάσεώς του ἔτις, ἐπέδειξε δὲ δραστικὴν διδασκτικὴν, ἠθοπλαστικὴν καὶ φιλανθρωπικὴν ὄντως ἀξιοθαύμαστον. Διατηρεῖ τακτικὸν ἱεροκήρυκα διδάσκοντα τὸν θεῖον λόγον καὶ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ καὶ ἐν ταῖς μεγάλαις κομπούλαις καὶ ἐν ἱκανοῖς χωριοῖς τῆς νήσου, πλὴν δὲ τοῦ ἱεροκήρυκος τούτου καὶ ἄλλοι κληρικοί καὶ λαϊκοὶ συνέβαλον ἀφιλοκερδῶς εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀδελφότητος. Ἐπ' ἴσης διετήρησεν ἐν λειτουργίᾳ 5 κατηχητικὰ σχολεῖα, δι' ἐντύπων συνετέλεσεν εἰς τὸν διαφωτισμὸν τοῦ λαοῦ ἐπὶ θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ζητημάτων, ἤσκησε δὲ τὴν ἐλεημοσύνην παντοιοτρόπως πρὸς τοὺς δεσμένους καὶ τοὺς πάσχοντας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Τῇ πρωτοβουλίᾳ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς περὶ τὰ μέσα τοῦ προσεχοῦς Ἰουνίου θὰ ἐορτασθῇ ἐν Κάρλοβιτς τῆς Γιουγκοσλαβίας ἡ πεντηκονταετηρίς τῆς ἐν τῷ κλήρῳ διακονίας τοῦ σεβ. μητροπολίτου Ἀντωνίου δι' ἐκδόσεώς τινων ἐκ τῶν σπουδαιότερων ἔργων του ὡς καὶ ἰδίου τιμητικοῦ

τόμου περιλαμβάνοντος ἐπιστημονικὰς διατριβὰς τῶν φίλων καὶ μαθητῶν του, ἐπ' ἴσης δὲ καὶ δι' ἰδρύσεως φερωνύμου ὑποτροφίας ἐν τῇ Θεολογ. Σχολῇ τοῦ ἐν Βελιγραδίῳ Πανεπιστημίου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Τὸ καθολικὸν «Tablet» τοῦ Λονδίνου ἀναγράφει δι' ἀπὸ τῶν ἱερέων τῆς ὑποκαρπαθείου Ρωσίας ἐστασίασαν κατὰ τοῦ ἱεράρχου τῶν ἐπισκόπου Δαμασκηνοῦ ὅστις, ὡς γνωστὸν, ἐξαργάται ἐκ τοῦ σερβικοῦ Πατριαρχείου, θεωρησαντες ὡς μορφήν κατ' αὐτῶν τὰ μέτρα, τὰ ὅποια ὁ ἐπίσκοπος ἔλαβε πρὸς ὑψωσιν τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ ὑπ' αὐτὸν κλήρου. Τὸ «Tablet» προσθέτει ὅτι οἱ στασιασταὶ ἱερεῖς ἤξισαν νὰ μεταστῶσιν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐπισκόπου Σαββατίου ἐδρευόντος ἐν Πράγῃ καὶ ἐξαργαμένου ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

ΡΩΜΑ·ΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ καθολικὴ ἱεραρχία τῆς Τσεχοσλοβακίας ἀπεφάσισε νὰ ἐορτάσῃ τὴν χιλιοστὴν πεντακοσιοστὴν ἐπετηρίδα ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἁγ. Μεθοδίου διὰ τῆς συγκλήσεως εἰδικοῦ συνεδρίου ἐν Πράγῃ, πυνθῶς κατὰ τὸν προσεχῆ Ἰουλίον, ἐκφράζονται δ' ἐν τοῖς καθολικοῖς κύκλοις ἐλπίδες ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ modus vivendi, τὸ ἄφ' ἱκανοῦ ὑφιστάμενον μεταξὺ τῆς κυβερνήσεως τῆς Τσεχοσλοβακικῆς δημοκρατίας καὶ τοῦ Βατικανοῦ, θὰ λυθῇ μέχρι τοῦ συνεδρίου ἱκανοποιητικῶς, ἵνα κασστή δυνατὸς ἐν τῷ μεταξὺ ὁ διορισμὸς νουντισίου, ὅστις καὶ θὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τὸν Πάπαν ἐν τῷ συνεδίῳ.

— Ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐπισήμου ὀργανοῦ τοῦ Βατικανοῦ «Osservatore Romano» ἐν Ρώμῃ συνεκροτήθη ἐπιτροπὴ πρὸς διοργάνωσιν διεθνούς ἐκθέσεως τοῦ καθολικοῦ τύπου κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος, καθ' ἣν θὰ ἐκτεθῶσι πᾶσαι αἱ ὀπουδήποτε τοῦ κόσμου ἐκδιδόμενα καθολικὰ ἐφημερίδες, ἡμερησίου ἢ ἑβδομαδιαίου, ὡς καὶ τὰ καθολικὰ περιοδικὰ. Ἡ ἐκθεσις διοργανοῦται ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑβδομηκονταπενταετίας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ ὀργανοῦ τοῦ Βατικανοῦ, ὑπεσχέθησαν δ' ἤδη ὅτι θὰ μετάσχῃσι τῆς ἐκθέσεως ὑπὲρ τὰ τριακόντα ἔθνη. Ἡ Α. Α. ὁ Πάπας δεχθεὶς εἰς ἀκρόασιν τὴν ἐπὶ τῆς διοργάνωσεως τῆς ἐκθέσεως ἐπιτροπὴν, διεβίβασεν μετ' αὐτῆν διὰ τοῦ καρδινάλιου γραμματέως τοῦ κράτους τοῦ Βατικανοῦ πρὸς τὸν πρόεδρον αὐτῆς κόμητα Dalla Torre ἀνακοίνωσιν, δι' ἣς, ἐκφράζων τὴν εὐαρέσκειαν αὐτοῦ ἐπὶ τῷ παρασκευαζομένῳ γεγονότι, ἐξαιρεῖ τὴν σημασίαν του, διότι δι' αὐτοῦ θὰ καταμαρτυρηθῇ τὸ μὲν τὴν κατάρθωσιν μέχρι τοῦ νῦν ὁ καθολικὸς τύπος, τὸ δὲ πόσα ἀκόμη ἀπειρα ἔργα ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ ἐπὶ πλέον πάντες θὰ κατανοήσουσιν πόσον ἀναγκαῖον καὶ ἰσχυρὸν μέσον ὀποτελεῖ ὁ τύπος πρὸς διάδοσιν τῆς ἀληθείας χάρις εἰς τὴν πρόοδον τῆς τεχνικῆς.

— Καθ' ἣ ἀναγράφει τὸ καθολικὸν «Tablet» τοῦ Λονδίνου, ἐφημερίδες τινὲς τοῦ Ζάγκεμπ καὶ τοῦ Βελιγραδίου εἶχον δημοσιεύσει ἐπικρίσεις ἐνὸς ἀνακοινωθέντος τοῦ καθολικοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Ζάγκεμπ ἐπὶ τῷ κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος ἐορτασμῷ τῆς ἐπτακοσιοστῆς ἐπετηρίδος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς τῆς Σερβίας καὶ προστάτου τῶν σερβικῶν γραμμάτων ἁγ. Σάββα. Εἰς τὰς ἐπικρίσεις ταύτας ὁ καθολικὸς ἀρχιεπίσκοπος κατηγορήθη ἐπὶ ἐλλείψει εὐρυτέρας ἀντιλήψεως καὶ διορατικότητος, ὡς δηλώσας ὅτι οἱ παῖδες τῶν καθολικῶν τῆς Σερβίας δὲν εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ μετάσχῃσι τῶν θρησκευτικῶν πανηγυρισμῶν τοῦ ἱωβιλαίου τούτου, καίτοι οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀντίρρησης τῶν καθολικῶν ὡς πρὸς τὴν ἀπονομὴν τιμῶν πρὸς τὸν σέβρον ἁγίου ἀπὸ ἐπόψεως καὶ θαρῶς ἀκπληματικῆς καὶ ἐθνικῆς. Τὸ «Tablet» προσθέτει ὅτι ἀναμφιβόλως ὁ σεβ. Bauer θὰ ὠμίλησεν ἐπὶ τοῦ θέματος ἐν καιρῷ καὶ θὰ διεσφάθη τὸ πρᾶγμα οὕτως ὥστε ἀνεύθυνοι διδάσκαλοι νὰ μὴ ἐπιμείνουν νὰ ὀδηγῶσιν τὰ τέκνα τῶν καθολικῶν εἰς ἐκκλησίας ὀρθοδόξους κατὰ τὰς ἐν λόγῳ ἐορτάς, ἀφοῦ, ἄλλως τε, κατὰ εἰδικὰς κυβερνητικὰς ἀποφάσεις, οὐδεὶς ἐκβιασμὸς ἐπιτρέπεται εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, ἐπιδεικνυμένου σεβασμοῦ πρὸς τὰς καθολικὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΕΝΩΝ

Ἡ σύνοδος τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς παλαιᾶς πρωσσοικῆς Ἐνώσεως συνελθούσα ἐν Βερολίῳ ἐπήφισε θέσεις καταδικαζούσας ζωοῦν τὴν ἀποθέσιν τοῦ ἁγίου καὶ τῶν ἀντιπροσώπων του, ἐξαπέλυσε δὲ «διάγγελμα τῆς ἐν Πρωσσίᾳ Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τῆς νέας θρησκείας τοῦ Κράτους», ἀναγνωσθὲν τῇ 10 ἰσταμένου εἰς πάντας τοὺς εὐαγγελικοὺς ναοὺς τῆς Πρωσσίας, τῶν ὁποίων οἱ πάστορες ἀναγνωρίζουν τὸ κῆρος τῆς ἐν λόγῳ συνόδου. «Βλέπομεν τὸν λαόν μας ἀπειλούμενον ὑπὸ θανασίου κινδύνου—λέγεται, σὺν ἄλλοις, ἐν τῷ διαγγέλματι—. Ὁ δὲ κίνδυνος ἐγκτεται ἐν τῇ νέᾳ θρησκείᾳ. Ἡ θρησκεία αὕτη εἶνε μία ἄνταρσία κατὰ τῆς πρώτης ἐντολῆς, μεταβάλλει εἰς μῦθον τὴν ἀντίληψιν τῆς φυλῆς καὶ τοῦ λαοῦ, ἀναγορεύει εἰδωλα τὸ αἷμα, τὴν φυλὴν, τὸ ἔθνος, τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν, ἀξιοὶ πίστιν εἰς τὴν αἰωνίαν Γερμανίαν καὶ ἀντικατάστασιν τῆς εἰς τὸν Σωτῆρα Ἰησοῦν Χριστὸν πίστεως. Μία τοιαύτη εἰδωλολατρεία οὐδὲν κοινὸν ἔχει πρὸς τὸν θετικὸν χριστιανισμόν, ἀποτελεῖ διδασκαλίαν τοῦ ἀντιχριστοῦ. Τὸ Κράτος κατέχει τὴν κυριαρχίαν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἐπιβολῆς ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ὑπονομεύει δὲ τὸ Κράτος ὅστις ἀντὶ τοῦ Θεοῦ θέτει ὡς βάσιν καὶ θεμέλιόν του τὸ αἷμα, τὴν φυλὴν καὶ τὸ ἔθνος. Ἡ Ἐκκλησία ἐπιδεικνύει ὑπακοὴν καὶ εὐγνωμοσύνην εἰς τὴν αὐθεντίαν τοῦ Κράτους, τὴν ἔχουσαν τὸν θεμέλιον καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Θεοῦ, δὲν κύπτει ὅμως τὸν ἀχένα ἐνώπιον μιᾶς δλότητος, ἣτις δεσμεύει τὰς συνειδήσεις καθ' ὅσον τρόπον θέλει τὸ Κράτος καὶ ἡ νέα θρησκεία. Καὶ πρὸ αὐτῆς τῆς βίας δὲν πρέπει νὰ παύη νὰ ἐξαγγέλλῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν βεβήλωσιν τῆς λατρείας τῆς, τὴν περιφρόνησιν τῆς Κυριακῆς τῆς καὶ τὴν ἀποχριστιανίαν τῶν ἐορτῶν τῆς. Ἡ Ἐκκλησία εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ προφυλάτῃ τὰ τέκνα τῆς ἀπὸ μίαν φιλοσοφικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἀγωγὴν ἀκρωτηριάζουσαν καὶ ἀποκηρύττουσαν τὴν ἁγ. Γραφὴν διὰ νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτὴν διὰ πίστεως εἰς τὸν νέον μῦθον. Διὰ τοῦτο ἐπιστᾶ τὴν προσοχὴν κατὰ εἰδωλολατρείας, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἐπισπάσωμεν τὴν ὀργὴν καὶ τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ.»

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, δηλοῦται διὰ τοῦ παρόντος ὅτι τὸ ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ἑβδομαδιαῖον φύλλον «**Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ**», οὐδόλως διερμηνεύει τὰς γνώμας αὐτῆς.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ

Τὸ κατὰ τὸν νόμον 5383 Πρωτοβάθμιον
Συνοδικὸν Δικαστήριον

πρὸς τὸν ἱεροδιάκονον Βασίλειον Λαζαρίδην, ἐκ Θάσου καταγόμενον.

(Ἀγνώστου διαμονῆς).

Καλεῖσαι, βάσει τοῦ ἄρθρου 55 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ἵνα ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάλῳ, τῇ 12 Ἀπριλίου ἐν. ἔτ., ἡμέρᾳ Παρασκευῆ καὶ ὥρα 9 π. μ., ἵνα δικασθῆς ὡς κατηγορούμενος ἐπὶ κλοπῇ, περὶ ἣς κατηγορίας ἀπελογήθῃς ἐνώπιον τοῦ ἐκτελοῦντος χρεῆ ἀνακριτοῦ Ἀρχιμ. Χρυσόστομου Μλόγδη. Προσπειδηλοῦμεν δέ σοι ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἀπριλίου 1935

Ὁ Πρόεδρος

τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν Ἀλέξανδρος

Ὁ Γραμματεὺς κ. ἁ. α.

Ἀρχιμ. Νικηφόρος Παπασιδέρης

Τὸ κατὰ τὸν νόμον 5383 Πρωτοβάθμιον

Συνοδικὸν Δικαστήριον

πρὸς τὸν ἱεροδιάκονον Πάμφιλον Βατοπεδινόν, ἐκ Θηβῶν καταγόμενον.

(Ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσαι, βάσει τοῦ ἄρθρου 55 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ἵνα ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάλῳ, τῇ 12 Ἀπριλίου ἐν. ἔτ., ἡμέρᾳ Παρασκευῆ καὶ ὥρα 9 π. μ., ἵνα δικασθῆς ὡς κατηγορούμενος ἐπὶ σκανδαλισμῷ καὶ ἀποβολῇ τοῦ σχήματος τοῦ κληρικοῦ, περὶ ἣς κατηγορίας ἀπελογήθῃς ἐνώπιον τοῦ ἐκτελοῦντος χρεῆ ἀνακριτοῦ Πρωτοπρ. Βασιλείου Χούπη. Προσπειδηλοῦμεν δέ σοι ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἀπριλίου 1935

Ὁ Πρόεδρος

τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν Ἀλέξανδρος

Ὁ Γραμματεὺς κ. ἁ. α.

Ἀρχιμ. Νικηφόρος Παπασιδέρης

- Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α -

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ 5439 νόμου (κωδ.) «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Παύλῳ ἱ. ναοῦ ἁγ. Κωνσταντίνου ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσι ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημερίου τοῦ ὡς ἄνω ἱ. ναοῦ. Ἐν Δημητσάνῃ 20 Φεβρουαρίου 1935.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Προκόπιος.

— Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 5439 (κωδ.) «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Ἀκόβῳ ἱ. ναοῦ ἁγ. Νικολάου ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσι ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημερίου τοῦ ὡς ἄνω ἱ. ναοῦ. Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 6 Μαρτίου 1935.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Προκόπιος.

Ἱερὰ Ἐπισκοπὴ Νεαπόλεως (Κρήτης)

Καλοῦμεν συμφώνως τῷ νόμῳ 5439 (ἄρθρ. 81) τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως ὑποβάλλωσι ἡμῖν μέχρι τέλους Ἀπριλίου ἐ. ἔ. τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικά καὶ λοιπὰ δικαιολογητικά ὅπως καταλάβωσι δι' ἐκλογῆς τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Λάστρου Σητείας. Ἐν Νεαπόλει τῇ 22 Φεβρουαρίου 1935. † Ὁ Νεαπόλεως Διονύσιος.

Ἱ. Μητρόπολις Ἀργολίδος

Προσκαλοῦνται οἱ ἐκ τῶν προσοντούχων βουλομένοι νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι διὰ τὴν κενὴν θέσιν ἐφημερίου τοῦ ἱ. ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου χωρίον Ἀρξίας (πληθυσμοῦ μικροτέρου τῶν τριῶν χιλιάδων κατοίκων), ὅπως μέχρι τῆς 15 Ἀπριλίου 1935 ὑποβάλλωσι ἡμῖν ἀποδεικτικά τῶν προσόντων των συμφώνως τοῖς ἄρθροις 82 καὶ 83 τοῦ κωδ. 5439 ἐνοριακοῦ νόμου. Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 18 Μαρτίου 1935. † Ὁ Ἀργολίδος Διορόθεος.

Τύπος «Φοῖνικος», δόξ Σταδίου 44, Ἀθῆναι